

Ο ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑΝ

Ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν ἐνεποίησεν ἐν Ν. Ὑόρκῃ μία ἔκθεσις διοργανωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Βιενναίνου ζωγράφου Λεὸ Κάτζ. Ἐθναυμάσθη διὰ τὴν δημιουργικότητά καὶ τὴν πρωτοτυπίαν. Εἶνε κυρίως προσωπογράφος· τὰ πορτραῖτα του συνδυάζουν τὸ διακοσμητικὸν στοιχεῖον καὶ τὴν ρεαλιστικὴν ἀπόδοσιν, εἰς τὸ βάθος δ' αὐτῶν εἰκονίζονται μικραὶ ἀλληγορικαὶ παραστάσεις, αἱ ὁποῖαι βοηθοῦν εἰς τὴν κατανόησιν τῶν ψυχικῶν συναισθημάτων. Εἰς ἓν πορτραῖτο τῆς κ. Μαίησου εἰς τὸ ὁποῖον παρίσταται ἡ ἀγαθότης, ζωγραφίζει εἰς τὸ στήθος μίαν τίγριν, τῆς ὁποίας τὸ βλέμμα εἶνε ἀπαράλλακτον μετὰ τὸ βλέμμα τῆς εἰκονιζομένης κυρίας. Παριστᾷ οὕτω τὴν πρωτόγονον ζωικὴν φύσιν. Εἰς τὰ πορτραῖτα δύο ἀδελφῶν ὁ καλλιτέχνης ἀπέδωσε τὴν διαφορὰν τῶν χαρακτήρων των. Ἡ μία ὀνειροπολεῖ· εἰς τὸ φόντο ἀναγράφονται εἰς ἡδονικοὺς τόνους Ἰαπωνικὰ μοτίβα· ἡ δευτέρα εἰκονίζεται μετὰ ἓνα σκυλάκι εἰς χεῖρας τῆς, στὸ φόντο παρελαύνουν ἱππῶται μεσαιωνικοί. Ἀνάλογοι εἶνε καὶ οἱ λοιποὶ πίνακες τοῦ Κάτζ· ὅλους διαπνέει μία βαθεῖα διαίσθησις. Ἐτεργάσθη ἐπιμόνως, ἐμελέτησε τὰς τέχνας Εὐρωπαϊκὴν καὶ Ἀνατολικὴν, εἶνε θαυμαστῆς δὲ τοῦ Ντύρερ καὶ τοῦ Δαβίντσι.

*

ΛΕΞΕΙΣ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ

Ὅπως ὑπάρχουν φορέματα τῆς μόδας, ὑπάρχουν καὶ λέξεις τῆς μόδας. Δηλαδή ὅχι νέαι λέξεις ἀλλὰ ἀνασύρονται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν διὰ τὰ περιπέσουν ἀργότερα εἰς ἀφάνειαν. Λέγουν τώρα Φαντάζομαι· ἀντὶ ὑποθέτω, νομίζω. «Αὐτὸ δὲν παίξει ρόλον» ἀντὶ δὲν σημαίνει, δὲν ἔχει τὰ κἀνῃ. Ἀσφαλῶς— ἀντὶ βεβαίως, ὠρισμένως. Ἐπίσης εἰς συχνὴν χρῆσιν εἶνε ἡ λέξις «τρομερά» διὰ πράγματα ποὺ δὲν εἶνε καθόλου φοβερά. Α. χ. Μ' ἀρέσει αὐτὸ τὸ γλυκὸ τρομερά.

*

Φαραωνίτις. Ἡ ἀρρώστια τῆς ἐποχῆς. Τουαλέτες φαράω, κορδέλλες φαράω, παπούτσια φαράω, φῶξ τρὸς φαράω, σαλόνι φαράω, λαιμοδέτες φαράω, φοκὸλ φαράω.

Καὶ ὅλα αὐτὰ χάρις εἰς τὸν μακαρίτην Τουταγγάμων ὅστις, ὅταν πρὸ τεσσάρων χιλιάδων ἐτῶν ψυχομαχοῦσε, δὲν θὰ ἐφαντάζετο ὅτι ἡ μούμια του θὰ ἔπαιξε τέτοιον ρόλον παγκόσμιον.

Τὸν ἡδίκησεν ὅμως τὸ δυσπρόφερτον ὄνομα του. Καὶ ὅλα λέγονται τώρα ἀντὶ Τουταγγάμων, Φαραώ.

*

ΓΥΝΑΙΚΟΠΛΗΜΜΥΡΑ

Αἱ γυναῖκες πλεονάζουν. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατὰ πρῶτιστον λόγον. Ὑπάρχει περίσσευμα 2 ἑκατομμυρίων γυναικῶν. Κατόπιν ἔρχεται ἡ Ρωσσία, ἡ Γαλλία, ἡ Αὐστρία, τὸ Βέλγιον. Τὰ 10 κράτη ποὺ μετέσχον τοῦ πολέμου παρυσιάζουν ὀλικὸν πλεόνασμα 15 ἑκατομμυρίων γυναικῶν, ἀπέναντι 4 ἑκατομμυρίων πρὸ τοῦ πολέμου. Καὶ τὸ περίεργον εἶνε ὅτι αἱ γεννήσεις ἀρρέων ὑπερβαίνουν τὰς τοῦ θήλεος κατὰ 6-7 τοῖς 100. Καὶ ἐρωτᾶται: Τί θὰ γίνουν τὰ γυναικεῖα περισσεύματα; Αἱ γεροντοκόραι θὰ εἶνε τόσων πολλαί, ὥστε θ' ἀπειληθῇ ἡ κοινωκὴ ἰσορροπία. Ἐκτὸς αὖν ἡ πολυγαμία εἰσαχθῇ καὶ εἰς τὰ χριστιανικὰ κράτη.

Ἡ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΣ

Ἐν διαγωνισμῷ οὗτινος μετέσχον 88 Ἀμερικανίδες νεάνιδες, ἐκλεγείσαι εἰς προκριματικοὺς ἀγῶνας εἰς 88 πόλεις τῆς Ἀμερικῆς, ἐβραβεύθη ἡ 17ετις μῖς Νόρα Νέμπλοκ. Ἦδη ἔν Ἀμερικανικὸν περιοδικὸν προεκήρυξε διαγωνισμὸν καθ' ὃν θὰ βραβευθῇ ἡ ἀσχημοτέρα γυνή.

*

ΟΘΩΜΑΝΙΣ ΗΘΟΠΟΙΟΣ

Ἐν Κων)πόλει διὰ πρῶτην φορὰν ἔπαιξε ἐπὶ τῆς σκηνῆς Μουσουλμανίς. Τὸ γεγονὸς ἐσχολιάσθη εὐρύτατα, διότι ἕως τώρα μόνον ξένοι ἠθοποιοὶ ἔπαιζαν. Τὸ παιχθὲν ἔργον ἦτο ὁ «Ὁθέλλος».

*

ΡΕΚΟΡ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ

Οἱ «Ταῖμς» τῆς Νέας Ὑόρκης ἐξέδωκαν πρὸ τινον πανηγυρικὸν φύλλον, τὸ ὁποῖον εἶνε τὸ μεγαλείτερον ἐξ ὧσων ἐνεφανίσθησαν ποτὲ εἰς τὴν δημοσιογραφικὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου. Ὁ ἀριθμὸς αὐτός, πραγματικὴ ἐγκυκλοπαιδεία, ἐκ 200 περίπου σελίδων μεγάλου σχήματος διαίρεται εἰς 12 τμήματα. Ἐτυπώθησαν 600 χιλιάδες τοῦ φύλλου τούτου, ζυγίζουσαι 250 τόννους χάρτου. Περιέχει 575 στήλας μετὰ ἀρθρα καὶ εἰδήσεις καὶ 875 στήλας μετὰ διαφημίσεις καὶ ἀγγελίας.

*

ΜΙΑ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ

Εἰς μίαν μικρὰν πόλιν τῆς περιοχῆς Ν. Ὑόρκης Ἰλιον καλουμένην ἐωρτάσθη ἡ πεντηκονταετηρίς ἀπὸ τῆς ἐφευρέσεως τῆς γραφομηχανῆς. Ἐγένοντο τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ ἐφευρέτου τῆς δακτυλογραφικῆς μηχανῆς Χριστοφόρου Σόουλς. Ἡ ἐφεύρεσις ἣτις ἐξυπηρετεῖ τόσον πολυτίμως τὰ γραφεῖα, ἐδημιούργησεν ἐν ἐπαγγελμα χωρὶς νὰ καταστρέψῃ ἄλλα, ὅπως συμβαίνει συνήθως μὲ τὰς ἐφευρέσεις. Ἐθεσεν ἴσως εἰς ἀπομαχίαν τοῦ ἀντιγραφῆς καὶ τοὺς πολυγράφους, ἀλλὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι εἰς τὴν γραφομηχανὴν χρεωστοῦμεν τὸν ὥραϊον κόσμον τῶν δακτυλογράφων, τῶν ὁποίων τὰ δάκτυλα θαυματουργοῦν παραλλήλως πρὸς τὰ μάτια τῶν παιγνιδιάρικα. Τὸ τικ-τὰκ τῆς γραφομηχανῆς ἀρμονίζεται μὲ τὸ τικ-τὰκ τῆς καρδιᾶς τῶν. Ὁ μέσος συνήθως ὄρος γραφῆς εἶνε 45 λέξεις εἰς τὸ λεπτόν.

*

ΜΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ἡ πλουσιωτέρα ἰδιωτικὴ βιβλιοθήκη εἶνε ἡ τοῦ Ἀμερικανοῦ Μόργκαν, ἣν ὁ υἱὸς του ἐχάρισεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Νέας Ὑόρκης. Ἡ ἀξία τῆς ἐξετιμήθη εἰς 150 ἑκατομύρια δολάρια. Συμφώνως πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ δωρητοῦ θὰ εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν τῶν σπουδαστῶν ὅλου τοῦ κόσμου. Ὁ διαθέτης ἐδώρησεν εἰς τὴν Ν. Ὑόρκην καὶ 30 ἑκατομύρια δολάρια διὰ τὴν συντήρησίν της.

*

ΚΑΤΑ ΛΑΘΟΣ

Εἰς τὸ πταισματοδικεῖον.

Δικαστής. Κατηγορεῖσαι ὅτι ἐφίλησες τὴν κυρίαν.

Κατηγορούμενος. Μάλιστα, ἀλλὰ κατὰ λάθος. Τὴν ἐξέλαβα ὡς ἀνεπιάν τῆς γυναικὸς μου ἡ ὁποία ἔχει ὥραϊα ξονθὰ μαλλιά, λευκότατον δέρμα, ζωηρὰ μάτια, εἶνε ντυμένη πολὺ κομψά.

Ἡ ἐνάγουσα. Κύριε δικαστὰ, παραιτοῦμαι τῆς κατηγορίας. Κάθε ἄνθρωπος θὰ μποροῦσε νὰ κάμῃ ἓνα τέτοιο λάθος.

*

ΑΠΑΝΘΙΣΜΑΤΑ

Ἀπὸ Ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας.

«Μετὰ μακρυνετέας δισταγμούς».

«Φεερικὸν τὸ θέαμα τῆς Κηφισσιᾶς».

«Ἡ νύμφη μετὰ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου ἀναστηνομετρεῖται».

«Διατί ταράσσονται αἱ διασαλευόμεναι δημοκρατικαὶ φρέναι;»

«Ἐωσφοριασθὲν ἔταξεν ἑαυτὸ ὑπεράνω τοῦ παντός».

«Τὸ ἀτμόπλοιον» Ἀνδρέας» παρίσταται ἀνάγκη νὰ δεξαμενισθῇ».

«Ἐσφρίγωνται τὴν καρδίαν».

«Καὶ ρίπτων λήθην παχεῖαν».

«Θὰ ἀποδειχθῇ ὑστέρως ἔκφρασις ἐμπιστοσύνης μετὰ πολυμέρους ὁδύνας ἐκμαιενομένη. Νὰ παραισθησιάζεται τάχα κ. λ. π.».

*

Πρόσκλησις

«Καλοῦνται εἰς συνεδρίασιν τὰ μέλη τῆς Ἐταιρείας τῶν Ἑξοχικῶν Ἑρευνῶν».

Δὲν πρόκειται περὶ ἐξευρενήσεων εἰς τὰς ἐσχάς, ἀλλὰ περὶ τῶν Ψυχικῶν ἐρευνῶν.

Ἀπὸ χρονογραφήματα

Πρόκειται δι' ἓνα γάτον.

«Ἐτίναξεν ἐπάνω τὸ ἀπαλοκάμπυλον τόξον τῆς ῥάχης του».

Ἄς πάη καὶ τὸ παληάμπελον ἔπειτα ἀπὸ τὸ ἀπαλοκάμπυλον αὐτὸ λεκτικὸν πραξικόπημα.

«Τὰ κομμάτια ψητοῦ ἀρνιοῦ ἔγιναν μοιράδες ἐφθοῦ σὺς». Ὁ χρονογράφος σατυρίζων τὰς γλωσσικὰς ὑπερβολὰς ἔπαθε γκάφαν, μεταβαλὼν τὸν ἄκακον ἀμνὸν εἰς ἀκάθαρτον χοῖρον, ὅστις ἄλλως τε γράφεται σὺς καὶ ὄχι σὺς.

*

Ἀπὸ εἰδοποιήσεις.

«Δίδακτρα λίαν συμφεροντικά».

Δάσκαλε τοῦ δίδασκες καὶ μὲ δίδακτρα μάλιστα...

«Ἐπιτευχθείσης τιμῆς ἀσυμφόρου, ἡ δημοπρασία ἐπαναλαμβάνεται».

*

Ἀπὸ ἀνταπόκρισιν.

Πρόκειται περὶ δεσποινίδος ἡ ὁποία ἀπλήγει:

«Ἡ φωνὴ τῆς διαυγῆς, ἀνήρχετο ὡς θυμίαμα ἐνώπιον τοῦ βωμοῦ τοῦ Διός».

Οὕτω μανθάνομεν ὅτι τὸ θυμίαμα εἶνε διαυγές καὶ ὅτι ὁ Ζεὺς εἶχε τὸ εὐτύχημα ν' ἀκούσῃ τὴν δεσποινίδα ἀπαγγέλλουσαν.

*

Ἀπὸ ρεκλάμαν.

«Θὰ παρουσιάσῃ τὴν πρυτανικὴν ζαχαροπλαστικὴν τέχνην του».

Σπεύδομεν νὰ σημειώσωμεν ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τοῦ κ. Παπούλια.

Ἐκ περιγραφῆς τῆς κεφαλῆς τοῦ κ. Βενιζέλου.

«Τὸ ἡλεκτρον τῆς μορφῆς του φαίνεται ὡχρόν, ἢ γενειάς του *σεπτῶς* πολιά».

★

Ἐκ προκήρυξιν Ὑπουργείου.

«Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ προσφέρουν ἄμαξαν λαντοδίππον χειμερινήν...»

Ὅταν λέγομεν λαντό, ἐννοοῦμεν δίππον, διότι οὐδέποτε εἶνε μόνιππον τὸ λαντό, εἶνε δὲ ἄμαξα χειμερινή πάντοτε. Τί σὰς λέγει ὁμῶς καὶ ἐκείνη ἡ φράσις : Νὰ *προσφέρουν*. Δωρεάν φυσικά!

★

Ἐκ πρακτικῆς τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.

«Ὁ *ἐγκαθетиσμός* καὶ ἡ ἀσχημία».

Ἐκ πανηγυρικοῦ ἄρθρου

«Τὸ ἄρωμα τῆς πανευγενοῦς ψυχῆς τοῦ εὐγενεστάτου, τὸ ἡδονικὸν πένθος τοῦ ὑπερόχου θανάτου».

Ἡ πανευγενὴς ψυχὴ τοῦ εὐγενεστάτου, ἡ δοκιμάσασα ἡδονικὸν πένθος ἐπὶ τῷ θανάτῳ του ἃς ἔλεῃσιν τὸν ἀρθρογράφον.

★

Ἐκ βιογραφίαν τοῦ Λενίν δημοσιευθεῖσαν εἰς ἡμερησίαν τῆς Θεσσαλονίκης :

«Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του ἐκείνους ἐφρονέθησαν ἐπὶ τοῦ Τσαρισμοῦ καὶ κατέχουν σήμερον εἰς τὴν Ρωσσίαν ἀνώτατα ἀξιώματα».

Ἰδοὺ καὶ μερικὰ λογοτεχνικὰ ἀπανθίσματα.

Ἐκ τὰ διηγήματα τοῦ ἀρχιμαλλιαροῦ κ. Φι-

λίντα, τοῦ ἐπιλεγομένου Δασκάλου.

«Αἰσιδανότανε κατὶ ἀνατριχίλες σὺν νὰ τοῦρ-χότανε νὰ κἀνὴ τὸ ψιλό του».

Κατόπιν τῆς ἀριστοτεχνικῆς αὐτῆς φράσεως δίκαιον εἶνε ὁ κ. Φιλήντας νὰ πάρῃ ὅχι τὰ βρεμένα του, ἀλλὰ τὸ Ἀριστεῖον.

★

Ἐκ κριτικῆν ἐπιφυλλίδα.

«Ἡ *τιποτελογία* των ἔπληξε τὴν ἀκοήν μας».

Ἐκ διήγημα.

«Παραμέρισε τὸ ἀπλωμένο στὸ τεζάχι πέπλο γιὰ νὰ δεῖξῃ τὸν Ἰησοῦν ποὺ κοιμῶνταν ἀνάμεσα στὰ πλανιδούρια».

Παραλείφθησαν τὰ γαϊδούρια τὰ ὁποῖα ὑπῆρχον καὶ αὐτὰ εἰς τὴν φάτιν.

Ἐκ ἔμμετρον μετάφρασιν.

«Ἡ χάρις σου στὸ κρῖμα *ἐλεημονήτρα*»

Ἐκ μετάφρασιν ποιήματος τοῦ Χαΐνε

«Γιατὶ τόσο θλιμμένα στὸν ἀγέρα ὁ σκορδαλὸς νὰ σιγοτραγουδᾷ;»

Μήπως ὁ ἀτυχὴς κορυδαλὸς ἐμαλλιαροποιήθη εἰς σκορδαλιάν;

Ἐκ ἄλλο ποιήμα.

«Ἦτανε νύχτα δλόμαγῃ, Μαγιάτικῃ βραδιά. Νύχτα δλόμαγῃ καὶ Μαγιάτικῃ βραδιᾷ ὑπενθυμίζει τὸν Μάρκον Σιγάλαν καλαμπουρίζοντα.

ΑΔΙΕΥΣ

ΛΗΣΜΟΝΙΑ

Ἰσκιοὶ τοῦ πεύκου στὴν κοφτὴ βουνοπλαγιά ποὺ ἡ ἀρμύρμα σὰς βρέχει τὸν κυμάτων,

σὺν προσκυνήτρα ἔρχομαι πρὸς τὴ γαλήνια μοῖρα, τῶν ἄψυχων πλασμάτων.

Τὴ λησμονιά γυρεύοντας τῆς ἔγνοιας ποὺ ὡς σκουληκὶ τρώει τὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου,

ποθῶ νὰ γένω ἓνα μικρὸ τῆς ἀμμουδιᾶς χαλίκι, ἄγνοιαστο χρόνου ἢ τόπου.

Πεῦκα, ποτίστε με βαρὺ τῆς ξεχασιάς ἀφιόνι στὰ ἰσκιώματά σας κάτω,

καὶ ἃς εἶταν ἔτσι νὰ γευθῶ τώρα ποὺ ἡ μέρα σώνει, τὰ δῶρα ἐνοῦ θανάτου.

ΚΛΕΑΡΕΘΗ ΜΑΛΑΜΟΥ